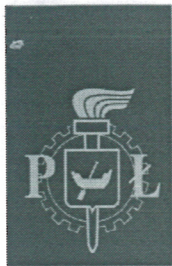

K21F00.5000.12.2018

Politechnika Łódzka

Wydział Zarządzania i Inżynierii Produkcji

Dr hab. inż. Marek Matejun, Prof. PŁ
Katedra Zarządzania
Wydział Zarządzania i Inżynierii Produkcji
Politechnika Łódzka

Łódź, dnia 09.01.2019r.

**Recenzja rozprawy doktorskiej mgra Michała Pałki
pt. „Wykorzystanie funduszy unijnych w małych i średnich
przedsiębiorstwach a ich innowacyjność”
napisanej w Kolegium Zarządzania i Finansów
Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie
pod kierunkiem naukowym prof. dr hab. Anny Skowronek-Mielczarek**

1. Podstawa formalna sporządzenia recenzji i kryteria oceny rozprawy doktorskiej

Podstawę formalną sporządzenia recenzji stanowi uchwała Rady Kolegium Zarządzania i Finansów Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie z dnia 24.09.2018 powołująca mnie na recenzenta rozprawy doktorskiej mgra Michała Pałki pt. „Wykorzystanie funduszy unijnych w małych i średnich przedsiębiorstwach a ich innowacyjność” przygotowanej pod kierunkiem naukowym prof. dr hab. Anny Skowronek-Mielczarek. Przewód doktorski prowadzony jest w dziedzinie nauk ekonomicznych, w dyscyplinie nauki o zarządzaniu.

Celem sporządzenia recenzji jest ocena, czy rozprawa doktorska spełnia warunki określone w art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. 2003 nr 65 poz. 595 z późn. zmianami), ze szczególnym uwzględnieniem kryteriów obejmujących ocenę:

- wyboru problemu badawczego i zakresu pracy,
- przeprowadzonych prac badawczych i wykorzystanych źródeł informacji,
- struktury i zawartości merytorycznej pracy,
- formalną rozprawy.

2. Ocena wyboru problemu badawczego i zakresu rozprawy doktorskiej

W recenzowanej rozprawie skoncentrowano się na analizie wpływu wykorzystania funduszy Unii Europejskiej dostępnych w latach 2004-2020 na poziom innowacyjności małych i średnich przedsiębiorstw. Wybór tematu pracy i zakresu czasowego rozważań oceniam pozytywnie i wysoko. Wykorzystanie zewnętrznego wsparcia pozwala na ograniczenie

Wydział Zarządzania i Inżynierii Produkcji, Politechnika Łódzka
90-924 Łódź, ul. Piotrkowska 266, budynek D3
tel. 42 631 37 68, e-mail: w-9@adm.p.lodz.pl
www.woiz.p.lodz.pl | www.p.lodz.pl

Dr hab. inż. Marek Matejun, Prof. PŁ | tel. 609 886 711
matejun@p.lodz.pl | www.matejun.pl | www.matejun.com

HR EXCELLENCE IN RESEARCH

immanentnych niedoborów zasobowych i/lub kompetencyjnych oraz zwiększanie zakresu, skuteczności i efektywności aktywności rynkowej firm sektora MSP. Ważną rolę pełnią tu fundusze unijne, które w szczególności stały się ważnym instrumentem wspierania rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej od 1 maja 2004 roku. Oferta funduszy unijnych nakierowana była i jest przede wszystkim na zapewnienie konwergencji społeczno-gospodarczej Unii Europejskiej oraz na wsparcie gospodarki opartej na wiedzy i rozwoju innowacyjnym. W ujęciu podmiotowym jest ona kierowana w znacznym stopniu do małych i średnich przedsiębiorstw, które stanowią dominującą ilościowo zbiorowość podmiotów gospodarczych we wszystkich krajach Unii Europejskiej. Pełniąc istotne funkcje gospodarcze i społeczne są one traktowane jako rdzeń gospodarki europejskiej oraz jeden z głównych czynników rozwoju lokalnego i regionalnego. Z uwagi na swoją specyfikę ilościową i jakościową są jednak szczególnie wrażliwe na oddziaływanie niekorzystnych czynników zewnętrznych i wewnętrznych utrudniających lub nawet uniemożliwiających realizację procesów rozwojowych.

Wykorzystanie funduszy unijnych stało się więc jednym ze sposobów przełamania ograniczeń rozwojowych firm sektora MSP, w tym przede wszystkim wzmocnienia poziomu konkurencyjności i innowacyjności tych podmiotów. Jest to również przedmiot wielu badań prowadzonych w ramach nauk społecznych (ekonomicznych), z których część dotyczy oceny skuteczności/sprawności wykorzystania funduszy UE w praktyce gospodarczej małych i średnich przedsiębiorstw. Badania takie prowadzone były relatywnie często, zarówno przez naukowców z ośrodków akademickich, jak również przez instytucje zarządzające funduszami unijnymi na szczeblu międzynarodowym, krajowym i regionalnym (lokalnym). Wyniki dotychczasowych badań są jednak często niejednoznaczne, co uzasadnia prowadzenie dalszych analiz empirycznych w tym zakresie. Oryginalny charakter pracy jest ponadto zapewniony poprzez szeroki zakres czasowy rozważań, obejmujący trzy perspektywy UE na lata: (1) 2004-2006, (2) 2007-2013 oraz (3) 2014-2020, a także poprzez przeprowadzenie porównań międzynarodowych służących rozwiązaniu wyznaczonego problemu badawczego. W efekcie temat pracy uznaję za aktualny, trafnie dopasowany do specyfiki i zakresu działalności firm sektora MSP oraz za istotny z perspektywy społeczno-gospodarczej.

Praca ma charakter teoretyczno-empiryczny. Część teoretyczna nakierowana została na deskrypcję i eksplanację znaczenia innowacji i innowacyjności w kształtowaniu konkurencyjności i budowaniu sukcesu rynkowego małych i średnich przedsiębiorstw oraz możliwości wykorzystania funduszy unijnych w rozwoju tych podmiotów. Część empiryczna koncentruje się natomiast na ocenie wpływu wykorzystania funduszy unijnych na poziom innowacyjności firm sektora MSP. W aspekcie podmiotowym rozważania Autora nakierowane zostały na małe i średnie przedsiębiorstwa oraz na relacje tych podmiotów z otoczeniem w ramach aktywności pozyskiwania i wykorzystywania funduszy unijnych w rozwoju innowacyjności. Lokuje to zatem rozprawę w dziedzinie nauk ekonomicznych, w dyscyplinie nauk o zarządzaniu, wypełniając jednocześnie zidentyfikowaną lukę badawczą w obszarze zewnętrznych czynników rozwoju innowacyjności firm sektora MSP w Polsce.

3. Ocena przeprowadzonych prac badawczych i wykorzystanych źródeł informacji

Do rozwiązania wyznaczonego problemu badawczego, realizacji celów pracy i weryfikacji postawionych hipotez badawczych wykorzystano podejście badawcze obejmujące (1) przegląd

Wydział Zarządzania i Inżynierii Produkcji, Politechnika Łódzka
90-924 Łódź, ul. Piotrkowska 266, budynek D3
tel. 42 631 37 68, e-mail: w-9@adm.p.lodz.pl
www.woiz.p.lodz.pl | www.p.lodz.pl

Dr hab. inż. Marek Matejun, Prof. PŁ | tel. 609 886 711
matejun@p.lodz.pl | www.matejun.pl | www.matejun.com

HR EXCELLENCE IN RESEARCH

literatury oraz (2) przeprowadzenie własnych analiz empirycznych na podstawie badania dokumentów i wyników badań wtórnych pochodzących z raportów międzynarodowych.

Sprawozdanie z analizy literatury przedmiotu przedstawiono przede wszystkim w rozdziałach 1-2. W ustrukturalizowanej bibliografii wykazano łącznie 405 źródeł, w tym 246 pozycji zwartych, 115 artykułów, raportów i innych opracowań, 16 aktów prawnych i 28 źródeł internetowych. Dobór i wykorzystanie literatury uznaję za właściwe i adekwatne do poruszanych zagadnień. Powołania obejmują zarówno źródła najnowsze (wydane po 2010 roku), jak również pozycje wcześniejsze, autorstwa klasyków zarządzania (np. H. Mintzberga, J.A. Schumpetera, czy M.E. Portera). Podział źródeł na pozycje zwarte oraz artykuły nie jest jednak w pełni poprawny, bowiem w wykazie pozycji zwartych Autor wymienia również artykuły z czasopism naukowych (np. poz. 24 z czasopisma „Studia i Prace Kolegium Zarządzania i Finansów SGH”, poz. 111 z czasopisma „Zarządzanie i Finanse”, poz. 123 z czasopisma „Marketing i Rynek”, czy poz. 189 z czasopisma „The Quarterly Journal of Economics”). Innym mankamentem w zakresie wykorzystania literatury jest odwoływanie się niekiedy do prac zbiorowych zamiast powoływania konkretnych rozdziałów, co występuje m.in. w przypisach: nr 31 na s. 15, czy nr 43 i 54 na s. 18.

Prace empiryczne przeprowadzone przez Autora obejmują prezentację zakresu oferty oraz możliwości i wyników pozyskania wsparcia ze środków funduszy Unii Europejskiej w latach 2004-2006, 2007-2013 (rozdział 3) oraz w latach 2014-2020 (rozdział 5). Autor ponadto ocenia poziom innowacyjności gospodarki Polski ze szczególnym uwzględnieniem aktywności firm sektora MSP na tle międzynarodowych rankingów innowacyjności (rozdział 4).

W odniesieniu do zrealizowanych prac badawczych krytycznie oceniam brak głębszej refleksji metodologicznej Autora. W pracy brakuje prezentacji metodyki badań własnych, omówienia wykorzystanych metod i technik badawczych oraz identyfikacji i charakterystyki źródeł informacji. Nie przedstawiono też szerzej metodyki badań wtórnych, na wynikach których oparto ocenę poziomu innowacyjności wybranych gospodarek Unii Europejskiej oraz aktywności innowacyjnej firm sektora MSP.

Na podstawie przedstawionych rozważań i uzyskanych wyników można jednak przyjąć, iż Autor w postępowaniu badawczym w zakresie oferty, możliwości i wyników pozyskiwania wsparcia z funduszy unijnych stosuje metodę badania dokumentów. Jako podstawowe źródła informacji wykorzystuje dokumenty strategiczne, akty prawne oraz raporty (w tym opracowania pochodzące z oficjalnych, rządowych serwisów internetowych) postępów wdrażania kolejnych programów i inicjatyw pomocowych Unii Europejskiej. Prace empiryczne nad tymi źródłami obejmują przede wszystkim analizę i syntezę treści nakierowaną na identyfikację konkretnych działań (lub grup aktywności) na które można było lub można aktualnie (w latach 2014-2020) pozyskiwać wsparcie z funduszy unijnych oraz na ocenę absorpcji tych środków przez podmioty gospodarcze.

Analiza i ocena zmian poziomu innowacyjności gospodarki Polski oraz funkcjonujących w jej ramach firm sektora MSP dokonana została natomiast na podstawie wyników badań wtórnych prowadzonych przez instytucje międzynarodowe i prezentowanych w formie raportów (międzynarodowych rankingów innowacyjności). Jako główne metody badawcze wykorzystano tu również syntezę treści, wzbogaconą analizą porównawczą wyników uzyskiwanych przez poszczególne gospodarki oraz firmy sektora MSP w poszczególnych krajach w czasie (przede wszystkim w latach 2004-2016).

Wydział Zarządzania i Inżynierii Produkcji, Politechnika Łódzka
90-924 Łódź, ul. Piotrkowska 266, budynek D3
tel. 42 631 37 68, e-mail: w-9@adm.p.lodz.pl
www.woiz.p.lodz.pl | www.p.lodz.pl

Dr hab. inż. Marek Matejun, Prof. PŁ | tel. 609 886 711
matejun@p.lodz.pl | www.matejun.pl | www.matejun.com

HR EXCELLENCE IN RESEARCH

Dobór metod badawczych w pracach empirycznych Autora oceniam pozytywnie. Pozwoliły one zarówno na prezentację możliwości i efektów wykorzystania funduszy unijnych, ze szczególnym uwzględnieniem absorpcji tych środków przez firmy sektora MSP, jak również na ocenę zmian innowacyjności wybranych gospodarek Unii Europejskiej oraz funkcjonujących w ich ramach małych i średnich przedsiębiorstw. Zostały one zatem dobrze dobrane do wyznaczonego tematu, problemu badawczego i zakresu merytorycznego recenzowanej pracy.

4. Ocena struktury i zawartości merytorycznej rozprawy doktorskiej

Jako główny cel pracy wyznaczono „zbadanie wpływu środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej na poziom innowacyjności małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce” (s. 6). Wybór celu głównego oceniam pozytywnie. Koresponduje on bezpośrednio z podjętym problemem badawczym i tytułem pracy. Realizacja tego celu zapewni rozwiązanie problemu badawczego wyrażonego w formie 3 pytań badawczych dotyczących (1) zakresu wpływu funduszy strukturalnych UE na innowacyjność MSP, (2) oceny wpływu środków europejskich na powiązania sektora MSP z jednostkami sfery B+R oraz (3) zmian poziomu innowacyjności przedsiębiorstw niefinansowych w Polsce w okresie po 2004 r., związanym z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej. W tym przypadku nie zawężono jednak rozważań do firm sektora MSP, co powoduje, iż 3. pytanie badawcze nie koresponduje bezpośrednio z celem głównym pracy.

W rozprawie sformułowano również cele szczegółowe. Nie zostały one jednak wyznaczone w sposób precyzyjny bowiem Autor wskazuje, iż do celów szczegółowych „zaliczono m.in.” wymieniając jedynie 3 z nich (s. 6-7). Pierwszy z tych celów pokrywa się jednocześnie w zasadzie z celem głównym, co stawia pod znakiem zapytania zasadność jego sformułowania. Pozostałe 2 cele szczegółowe są wyznaczone poprawnie i korespondują bezpośrednio z celem głównym oraz z zakresem merytorycznym pracy.

Autor formułuje następnie główną hipotezę badawczą, w której zakłada, iż „środki finansowe z budżetu UE nie przyczyniły się do zmiany poziomu innowacyjności małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce, a tym samym nie spowodowały zwiększenia możliwości konkurowania z przedsiębiorstwami z innych krajów” (s. 7). Jej uzupełnienie stanowi 5 hipotez częściowych. Widać tu również określone mankamenty, bowiem hipoteza częściowa H1 w zasadzie pokrywa się merytorycznie z hipotezą główną, a hipoteza H2 dotyczy wsparcia rządowego, a nie ze środków funduszy unijnych. Ponadto nie wyznaczono hipotezy, która korespondowałaby z celem częściowym nr 3.

Realizacji celów pracy i weryfikacji hipotez badawczych podporządkowano strukturę rozprawy, która obejmuje: wstęp, 5 rozdziałów merytorycznych oraz zakończenie. Ponadto w strukturze wyodrębniono bibliografię, spis tabel, wykresów i rysunków. Uchybieniem formalnym jest brak streszczenia w języku angielskim, które powinno być zamieszczone w pracy zgodnie z art. 12 ust. 6 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki.

Układ poszczególnych rozdziałów i podrozdziałów jest logiczny i oceniam go pozytywnie, ich tytuły i zawartość nie budzą większych zastrzeżeń. Autor stosuje spójną strukturalizację poszczególnych części pracy wyodrębniając w każdym rozdziale od 3 do 4 podrozdziałów i całość zamykając podsumowaniem. Wątpliwości można zgłosić właśnie do podsumowań, bowiem w niektórych z nich Autor prezentuje nowe treści, nie omawiane w danym

Wydział Zarządzania i Inżynierii Produkcji, Politechnika Łódzka
90-924 Łódź, ul. Piotrkowska 266, budynek D3
tel. 42 631 37 68, e-mail: w-9@adm.p.lodz.pl
www.woiz.p.lodz.pl | www.p.lodz.pl

Dr hab. inż. Marek Matejun, Prof. PŁ | tel. 609 886 711
matejun@p.lodz.pl | www.matejun.pl | www.matejun.com

HR EXCELLENCE IN RESEARCH

rozdziale. Np. w podsumowaniu rozdziału 3 omawia bariery pozyskiwania środków unijnych, które nie były przedmiotem szerszych rozważań w tej części pracy, a w podsumowaniu rozdziału 5 odnosi się ponownie do specyfiki funkcjonowania firm sektora MSP w warunkach integracji europejskiej oraz do teorii zarządzania innowacjami, co zostało już omówione w początkowych częściach rozprawy.

Wstęp przygotowano generalnie zgodnie z wymogami stawianymi przed pracami naukowymi. Uzasadniono w nim podjęcie tematu, przedstawiono tło społeczno-gospodarcze rozważań, określono problem badawczy, wyznaczono cel główny i cele cząstkowe oraz sformułowano hipotezy badawcze. Omówiono następnie strukturę pracy i zapewniono przejście merytoryczne do dalszych części rozprawy. Pewien niedosyt budzi jedynie brak uzasadnienia dla wyznaczonych hipotez badawczych oraz brak głębszej prezentacji wykorzystanych w pracy metod i technik badawczych oraz źródeł informacji.

W rozdziale 1 omówiono rolę innowacji w kształtowaniu konkurencyjności i budowaniu przewagi konkurencyjnej współczesnych przedsiębiorstw. Część tę oceniam bardzo pozytywnie. Autor bardzo sprawnie prezentuje kluczowe zagadnienia z zakresu zarządzania innowacjami opierając się na wielu wartościowych źródłach naukowych. Jest świadomy bogactwa podejść i definicji stosowanych w tym obszarze, prezentując przy tym precyzyjnie podstawowe konstrukty teoretyczne (m.in. innowacje, innowacyjność, potencjał innowacyjny, czy proces innowacji). Zwraca uwagę na różnorodne rodzaje innowacji oraz identyfikuje najważniejsze determinanty działalności innowacyjnej przedsiębiorstw. W tej części pracy identyfikuję dwa drobne mankamenty:

- określenie zewnętrznych czynników działalności innowacyjnej obserwowanych w skali branży jako czynników mikroekonomicznych (s. 44). Poziom mikroekonomiczny odnosi się najczęściej do konkretnych podmiotów gospodarczych, natomiast rozważania na poziomie sektora, czy branży traktowane są jako poziom mezoekonomiczny,
- niedostateczne zwrócenie uwagi na korzyści dla podmiotów gospodarczych wynikające z wdrażania innowacji. Zostały one omówione w zasadzie przede wszystkim w podsumowaniu rozdziału 1 zamiast w jego głównej części.

Rozdział 2 poświęcono specyfice działalności innowacyjnej (innowacyjności) małych i średnich przedsiębiorstw. Pojawia się tu i niestety utrwała w dalszej części pracy problem braku wyjaśnienia relacji pomiędzy zdefiniowaną kategorią „firm mikro” oraz występującą w tytule i w wielu innych miejscach rozprawy kategorią „małych i średnich przedsiębiorstw”. W efekcie nie wiadomo do końca, czy prowadząc rozważania o „małych i średnich przedsiębiorstwach” Autor ma na myśli również firmy mikro, czy też stanowią one odrębną kategorię wielkości. Jest to tym bardziej problematyczne, iż w pracy pojawia się też pełne określenie: „mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa” (np. s. 91, 111, 186), określenie „mikro i małe przedsiębiorstwa” (np. s. 95), a z drugiej strony część opisów odnosi się wyłącznie do mikroprzedsiębiorstw (które z literalnego ujęcia tytułu rozprawy nie powinny wchodzić w zakres podmiotowy rozważań) – np. s. 103, 110, 115. W rozdziale tym Autor przyjmuje klasyczną dla teorii zarządzania małym biznesem konwencję prezentacji ilościowej i jakościowej specyfiki firm sektora MSP, wzbogacając ją następnie prezentacją znaczenia i uwarunkowań wdrażania innowacji w tych podmiotach gospodarczych. Jako zastrzeżenia do tego rozdziału wskazuję następujące mankamenty:

Wydział Zarządzania i Inżynierii Produkcji, Politechnika Łódzka
90-924 Łódź, ul. Piotrkowska 266, budynek D3
tel. 42 631 37 68, e-mail: w-9@adm.p.lodz.pl
www.woiz.p.lodz.pl | www.p.lodz.pl

Dr hab. inż. Marek Matejun, Prof. PŁ | tel. 609 886 711
matejun@p.lodz.pl | www.matejun.pl | www.matejun.com

HR EXCELLENCE IN RESEARCH

- prezentację definicji (mikro) małych i średnich przedsiębiorstw (przedsiębiorców) w oparciu o nieaktualną ustawę o swobodzie działalności gospodarczej – od maja 2018 r. obowiązuje ustawa Prawo przedsiębiorców,
- brak zwrócenia uwagi na kryterium niezależności kapitałowej/właścicielskiej uwzględniane w europejskiej definicji MSP,
- brak zgodności niektórych wyników pomiędzy wykresami 2.7. – 2.9. a opisem w tekście (s. 88-90). Na przykład dane z wykresu 2.8. wskazują, iż na wysokość podatków i opłat przewidzianych prawem jako na barierę rozwoju małych firm wskazuje 26% respondentów, natomiast z tekstu nad tym wykresem wynika, iż odsetek takich odpowiedzi wynosi 38%.

W rozdziale 3 zaprezentowano ofertę i wyniki absorpcji funduszy strukturalnych Unii Europejskiej w gospodarce polskiej w latach 2004-2006 oraz 2007-2013, odnosząc je przede wszystkim do firm sektora MSP. Ta część pracy stanowi sprawozdanie z analizy treści dokumentów strategicznych, aktów prawnych i raportów regulujących oraz ewaluujących wykorzystanie środków unijnych w Polsce. Autor wskazuje na znaczący stopień wykorzystania środków pomocowych z Unii Europejskiej przez podmioty gospodarcze, w tym szczególnie firmy sektora MSP, które są głównym beneficjentem wsparcia. Rozważania te stanowią tło dla międzynarodowych porównań innowacyjności (mikro) małych i średnich przedsiębiorstw zaprezentowanych w rozdziale 4. Autor omawia tu wyniki badań wtórnych pochodzących z wybranych raportów (rankingów) innowacyjności pozwalających na ocenę poziomu innowacyjności gospodarki polskiej oraz – w mniejszym zakresie – innowacyjności firm sektora MSP. Oba te rozdziały mają charakter retrospektywny, natomiast aktualne możliwości i perspektywy wsparcia innowacyjności firm sektora MSP ze środków UE na lata 2014-2020 zostały zaprezentowane w rozdziale 5.

Rozważania oparte na pracach empirycznych Autora należy uznać za wartościowe, chociaż zostały przygotowane w oparciu o ogólnie dostępne informacje i wyniki badań. Ich atutem jest kompleksowa prezentacja możliwości wykorzystania funduszy unijnych w rozwoju innowacyjności firm sektora MSP z uwzględnieniem funkcji czasu. Słabością jest natomiast brak głębszego nastawienia na uchwycenie bezpośrednich relacji między wykorzystaniem funduszy unijnych, a poziomem innowacyjności MSP. Autor wyraźnie rozdziela rozważania dotyczące wykorzystania funduszy UE oraz innowacyjności (mikro) małych i średnich przedsiębiorstw, nie dokonując głębszej refleksji nad specyfiką obu zagadnień. W efekcie Jego wnioski są generalnie negatywne i wskazują na brak zależności między analizowanymi aktywnościami.

W mojej ocenie nie jest to tak oczywiste. Warto bowiem zauważyć, iż bezpośrednim/głównym celem szeregu funduszy unijnych (opisywanych w rozdziale 3) wcale nie jest wspieranie innowacyjności MSP. Ich cele są znacznie bardziej zdywersyfikowane i nie wszystkie dotyczą podmiotów gospodarczych (wiele z nich nastawiona jest na działania infrastrukturalne, czy społeczne). Cele Narodowego Planu Rozwoju na lata 2004-2006 nie odwołują się bezpośrednio do wspierania innowacyjności MSP (s. 107), a w przypadku Narodowej Strategii Spójności (perspektywa 2007-2013) wzrost innowacyjności akcentowany jest tylko w jednym z 6 celów szczegółowych. Ponadto Autor zauważa, iż „zakładane koszty realizacji NSRO miały wynieść ok. 85,6 mld EUR, co oznacza roczne wydatki (w latach 2007-2013) na poziomie 5% polskiego PKB” (s. 132). Przyjmując, iż tylko część tych środków przeznaczona została na wsparcie innowacyjności, trudno oczekiwać, aby tak niewielkie fundusze przyczyniły

Wydział Zarządzania i Inżynierii Produkcji, Politechnika Łódzka
90-924 Łódź, ul. Piotrkowska 266, budynek D3
tel. 42 631 37 68, e-mail: w-9@adm.p.lodz.pl
www.woiz.p.lodz.pl | www.p.lodz.pl

Dr hab. inż. Marek Matejun, Prof. PŁ | tel. 609 886 711
matejun@p.lodz.pl | www.matejun.pl | www.matejun.com

HR EXCELLENCE IN RESEARCH

się do istotnego wzrostu wyników innowacyjności całej gospodarki (które są analizowane w rozdziale 4).

Mankamentem analiz dotyczących zmian innowacyjności gospodarki polskiej w rozdziale 4 jest w mojej ocenie natomiast podejście makroekonomiczne. Po pierwsze, jest ono bardziej charakterystyczne dla ekonomii niż dla nauk o zarządzaniu, a po drugie spośród rozpatrywanych przez Autora mierników bardzo niewiele odnosi się bezpośrednio do innowacyjności MSP. Są to przede wszystkim: (1) innowacje wprowadzone przez MSP, (2) udział MSP kooperujących w zakresie innowacji, (3) MSP wprowadzające innowacje produktowe lub procesowe oraz (4) MSP wprowadzające innowacje marketingowe lub organizacyjne. Pozostałe wskaźniki dotyczą np. wydatków publicznych na sferę B+R albo odnoszą się do całości przedsiębiorstw, bez uwzględnienia zbiorowości MSP, co powoduje, że ich wartość interpretacyjna w odniesieniu do wyznaczonego problemu badawczego jest ograniczona.

Pomimo tych uwag część empiryczną pracy oceniam pozytywnie. Wskazuje ona na konieczność przyjęcia ograniczonego entuzjazmu wobec skuteczności środków unijnych w stymulowaniu innowacyjności gospodarki, w tym szczególnie (mikro) małych i średnich przedsiębiorstw. W mojej ocenie w pracy zabrakło natomiast prezentacji dobrych wzorców (studiów przypadku) wykorzystania funduszy UE w rozwoju innowacyjności MSP. Wyniki wielu moich badań (oraz innych autorów) wskazują bowiem na pozytywny wpływ wykorzystania środków pomocowych Unii Europejskiej w stymulowaniu innowacyjności konkretnych przedsiębiorstw. Te dwa spojrzenia (makroekonomiczne oraz mikroekonomiczne) pozwoliłyby z pewnością Autorowi na wyciągnięcie bardziej obiektywnych wniosków w zakresie rozwiązania postawionego problemu badawczego.

Ważną część pracy stanowi również zakończenie, w którym Autor podejmuje dyskusję z wynikami badań formułując wiele interesujących wniosków, przede wszystkim o charakterze systemowym. Słabością tej części jest natomiast brak głębszej refleksji nad weryfikacją hipotez badawczych i realizacją celów pracy. Autor na s. 244 wskazuje nawet, iż w pracy „podjęto próbę znalezienia odpowiedzi na sformułowane pierwotnie hipotezy cząstkowe”. Jest to istotny błąd metodyczny, bowiem „na hipotezy” nie udziela się odpowiedzi, ale weryfikuje się je na podstawie przeprowadzonych badań. Autor nie udziela też wyraźnie (bezpośrednio) odpowiedzi na pytania badawcze postawione we wstępie do pracy.

Pozytywnie oceniając zawartość merytoryczną pracy zwracam się jednocześnie do Autora o udzielenie odpowiedzi na następujące pytania:

- jakie rekomendacje dla właścicieli/menedżerów firm sektora MSP można sformułować aby zwiększyć skuteczność wykorzystania funduszy unijnych w rozwoju innowacyjności tych podmiotów?
- jakie są ograniczenia przeprowadzonych badań i w jaki sposób wpływają one na sformułowane w pracy wnioski?

5. Ocena formalna rozprawy doktorskiej

Praca obejmuje 268 stron, w tym 247 stron tekstu podstawowego i 21 stron uzupełniających, zawierających spisy tabel, rysunków i wykresów oraz bibliografię. Rozprawa napisana jest poprawnym i zrozumiałym językiem, z wykorzystaniem słownictwa naukowego, charakterystycznego dla nauk o zarządzaniu. Układ graficzny tekstu, jego formatowanie i jasność prezentacji oceniam bardzo wysoko. Obiekty graficzne osadzone w tekście (tabele, wykresy,

Wydział Zarządzania i Inżynierii Produkcji, Politechnika Łódzka
90-924 Łódź, ul. Piotrkowska 266, budynek D3
tel. 42 631 37 68, e-mail: w-9@adm.p.lodz.pl
www.woiz.p.lodz.pl | www.p.lodz.pl

Dr hab. inż. Marek Matejun, Prof. PŁ | tel. 609 886 711
matejun@p.lodz.pl | www.matejun.pl | www.matejun.com

HR EXCELLENCE IN RESEARCH

rysunki) są generalnie poprawne, czytelne i dobrze spełniają swoją funkcję wspierającą dla prowadzonego wywodu. W tym obszarze oceny identyfikuje nieliczne, drobne błędy formalne:

- wykorzystanie pojęcia „okres czasu” (s. 40),
- różnice w zapisach nazwisk autorów powoływanych w treści rozprawy – niektórych miejscach Autor powołuje same nazwiska (np. Smith, s. 26, Madej, s. 37, Grzybowska i inni, s. 45), w innych uzupełnia je inicjałem imienia (np. E. Stawasz, s. 21, H. Salavou, s. 27, J. Bogdanienco i inni, s. 53),
- występujące sporadycznie w pracy powtórzenia prezentacji tych samych danych w kilku miejscach, np. na wykresie 2.2. (s. 62), wykresie 2.4. (s. 65) oraz w tabeli 2.2. (s. 64),
- występująca sporadycznie niedostateczna czytelność wykresów związana z wykorzystaniem podobnych oznaczeń kolorystycznych, np. wykresy 2.7. – 2.9., s. 88-89.

Błędy te nie obniżają znacząco mojej wysokiej oceny formalnej pracy,

6. Konkluzja

Recenzowana rozprawa doktorska stanowi oryginalne rozwiązanie ważnego i aktualnego problemu naukowego związanego z wykorzystaniem funduszy unijnych w stymulowaniu innowacyjności (mikro) małych i średnich przedsiębiorstw. Autor w sposób prawidłowy sformułował cele i hipotezy badawcze oraz przeprowadził poprawne studia literaturowe osadzając temat w dotychczasowym dorobku teoretycznym, co wskazuje na ogólną wiedzę kandydata w dyscyplinie nauk o zarządzaniu.

Przeprowadził też samodzielne prace empiryczne w zakresie prezentacji możliwości i wyników absorpcji wsparcia ze środków Unii Europejskiej w latach 2004-2020 oraz analiz poziomu innowacyjności gospodarki Polski ze szczególnym uwzględnieniem aktywności firm sektora MSP na tle międzynarodowych rankingów innowacyjności, co świadczy o umiejętności samodzielnego prowadzenia pracy naukowej. We właściwy sposób sformułował również wnioski z badań proponując zarówno rozwiązania aplikacyjne dla firm sektora MSP, jak również rekomendacje systemowe dla organów publicznych odpowiedzialnych za organizację systemu wspierania (mikro) małych i średnich przedsiębiorstw.

Przytoczone w recenzji uwagi krytyczne mają na celu zwrócenie uwagi Doktoranta na określone słabości, nad ograniczeniem których warto pracować w trakcie dalszego rozwoju naukowego. Nie umniejszają one jednak znacząco mojej pozytywnej oceny dla całości rozprawy. Na tej podstawie stwierdzam, iż praca Pana mgr Michała Pałki pt. „Wykorzystanie funduszy unijnych w małych i średnich przedsiębiorstwach a ich innowacyjność” spełnia wymogi ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. 2003 nr 65 poz. 595 z późn. zmianami) i wnioskuję do Rady Kolegium Zarządzania i Finansów Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie o jej przyjęcie i dopuszczenie do publicznej obrony.

Marek Matejun

Wydział Zarządzania i Inżynierii Produkcji, Politechnika Łódzka
90-924 Łódź, ul. Piotrkowska 266, budynek D3
tel. 42 631 37 68, e-mail: w-9@adm.p.lodz.pl
www.woiz.p.lodz.pl | www.p.lodz.pl

Dr hab. inż. Marek Matejun, Prof. PŁ | tel. 609 886 711
matejun@p.lodz.pl | www.matejun.pl | www.matejun.com

HR EXCELLENCE IN RESEARCH